

ЯВОР АД, гр.Петрич

СЧЕТОВОДНАТА ПОЛИТИКА НА ДРУЖЕСТВОТО

База за изготвяне на финансовия отчет

Финансовият отчет на ЯВОР АД е изготвен в съответствие с Международните стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от стандарти и тълкувания, одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС) и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС) към края на 2004 година, преведени на български език и одобрени за прилагане в Р.България.

Дружеството е изготвило своя въстъпителен баланс по МСФО на 31.12.2003 г., която дата е приета за дата на преминаване към МСФО.

Дружеството води своите счетоводни регистри в български лева (BGN). Данните във финансовия отчет са представени в хиляди лева.

Представянето на финансовия отчет съгласно Международните стандарти за финансови отчети изисква ръководството да направи най-добри приблизителни оценки, начисления и разумно обосновани предположения, които оказват ефект върху отчетените стойности на активите и пасивите, и на оповестяването на условни вземания и задължения към датата на отчета, и респективно върху отчетените стойности размери на приходите и разходите за отчетната година. Тези приблизителни оценки, начисления и предположения са основани на информацията, която е налична към датата на финансовия отчет, поради което бъдещите фактически резултати биха могли да бъдат различни от тях.

Сравнителни данни

Дружеството представя сравнителна информация в този финансов отчет за една предходна година.

Когато е необходимо, сравнителните данни се рекласифицират, за да се постигне съпоставимост спрямо промени в представянето в текущата година.

Инфлационно преизчисление на отчетните показатели

Дружеството е извършвало своята дейност в хиперинфлационна стопанска среда до 31.12.1999 г., като към края на 1999 година е изготвило хиперинфлационен баланс. Към датата на прехода към МСФО и изготвянето на въстъпителния баланс **не са направени** допълнителни инфлационни преизчисления.

Направен е преглед на стойността на наличните дълготрайни материални активи, при което се установи следното:

Направената преоценка на машините към края на 2002 година е по справедливи стойности, които са актуални и към дата на прехода към МСС

Към 31.07.2004г. със съдействието на независими лицензирани оценители е определена справедливата стойност на имотите – земи и сгради, собственост на Дружеството. Към тази дата, когато тези стойности на активите са по-високи от тяхната стойност на придобиване, разликата е формирала преоценъчен резерв.

Преизчисление на начални салда

Не са правени преизчисления на началните салда по счетоводните сметки във връзка с прехода към новата счетоводна база, които да изискват съответстващо счетоводно записване в натрупаните печалби. Не са извършена оценка на дългосрочните задължения към персонала във връзка с изплащането на обезщетения при пенсиониране, съгласно изискванията на МСС 19 (пар. 50). Основната част от списъчния състав на дружеството е съкратен във връзка с реструктурирането на дейността и начисленията в тази насока са несъществени от гледна точка на верността на баланса и вероятността за възникването и изпълнението на този род задължения на дружеството е ниска.

Отчетна валута

Функционалната и отчетна валута на Дружеството е българският лев. От 01.07.1997г. левът е фиксиран в съответствие със Закона за БНБ към германската марка в съотношение BGN 1:DEM 1, а с въвеждането на еврото като официална валута на Европейския съюз - с еврото в съотношение BGN 1.95583:EUR 1.

Паричните средства, вземанията и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута се отчитат в левова равностойност на база валутния курс към датата на операцията и се преоценяват на годишна база като се използва официалния курс на БНБ на последния работен ден на годината. Към 31.12.2006г. и 31.12.2007г. те са представени по заключителния курс на БНБ.

Курсовите разлики от преоценката се третират като текущи приходи и разходи и се включват в отчета за доходите като финансови приходи/разходи.

Приходи

Приходите в Дружеството се признават на база принципа за начисляване и до степента, до която стопанските изгоди се придобиват от Дружеството и доколкото приходите могат надеждно да се измерят.

При продажбите на продукция, стоки и материали приходите се признават, когато всички съществени рискове и ползи, произтичащи от тяхната собственост преминават в купувача.

При предоставянето на услуги, приходите се признават, като се отчита етапа на завършеност на сделката към датата на баланса, ако този етап може да бъде надеждно измерен, както и разходите, извършени по сделката и разходите за приключването ѝ.

Разходи

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост.

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущ разход за периода, през който договорите за които се отнасят, се изпълняват.

Финансовите приходи и разходи се включват в отчета за доходите, като се посочват нетно и се състоят от: лихвени приходи и разходи, курсови разлики от валутни операции, банкови такси и комисионни.

Имоти, машини и оборудване

Имотите, машините и оборудването (дълготрайни материални активи) са представени във финансовия отчет по преоценена стойност, намалена с натрупаната амортизация и загубите от обезценка.

Преоценената (до справедлива) стойност на дълготрайните материални активи е определена чрез независими оценители към предходни отчетни периоди и прегледа за преоценка към 31.12.2007г. показва, че са налице обстоятелства, налагащи преоценка в посока на намаление на преоценъчния резерв с 820 хил.лева. Във връзка с това са взети счетоводни записвания за отразяване на преоценката.

Новозакупените активи се представят по себестойност.

Първоначално оценяване

При първоначалното си придобиване имотите, машините и оборудването се оценяват по себестойност, която включва закупната цена, вкл. митнически такси и всички преки разходи, необходими за привеждане на актива в работно състояние. Преките разходи са: разходи за подготовка на обекта, разходи за първоначална доставка и обработка, разходите за монтаж, разходи за хонорари на лица, свързани с проекта, невъзстановяеми данъци и др.

Последващо оценяване

Избраният от Дружеството подход за последваща оценка на имотите, машините и оборудването е алтернативният подход по МСС 16 – преоценена стойност, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка.

Преоценка на имотите, машините и оборудването се извършва от лицензирани оценители обичайно на период от 5 години. Когато тяхната справедлива стойност се променя съществено на по-кратки интервали от време, преоценката може се извършва на по-кратки периоди.

Последващи разходи

Извършени последващи разходи, свързани с имоти, машини и оборудване, които имат характер на подмяна на определени компоненти, възлови части и агрегати, или на подобрения и реконструкция, се капитализират към балансовата стойност на съответния актив. Същевременно, неамортизираната част на заменените компоненти се изписва от балансовата стойност на активите и се признава в текущите разходи за периода на преустройството.

Методи на амортизация

Дружеството използва линеен метод на амортизация на дълготрайните материални активи. Земята не се амортизира. За пренасяне на стойността на инвестиционните имоти в разходите на предприятието се прилага модела на себестойността съгласно МСС 40, като се прилага линейния метод на амортизация, какъвто е и прилагания метод за амортизация на имотите, обслужващи собствената дейност на дружеството. Поради запазване на метода на амортизация след извеждането им в групата на инвестиционните имоти, за съответните активи не са извършвани преизчисления, водещи до кореспонденции с неразпределената печалба или загуба по МСС 8. Ползният живот по групи активи е както следва:

- сгради – от 20 до 85 г. (в зависимост от предназначението и конструкцията);
- машини, съоръжения и оборудване – от 3,5 до 25 г.
- компютри – от 1 до 3 г.

- транспортни средства – от 3 до 10 г.
- стопански инвентар – 6 - 10 г.

Определеният срок на годност на дълготрайните активи се преглежда в края на всяка година и при установяване на значителни отклонения спрямо бъдещите очаквания за срока на използването на активите, същият се коригира перспективно.

Обезценка на активи

Балансовите стойности на дълготрайните материални активи подлежат на преглед за обезценка, когато са налице събития или промени в обстоятелствата, които показват, че балансовата стойност би могла да се отличава трайно от възстановимата им стойност. Ако са налице такива индикатори, че приблизително определената възстановима стойност е по-ниска от тяхната балансова стойност, то последната се коригира до възстановимата стойност на активите. Възстановимата стойност на дълготрайните материални активи е по-високата от двете: нетна пазарна цена или стойност при употреба. За определянето на стойността при употреба на активите бъдещите парични потоци се дисконтират до тяхната настояща стойност като се прилага дисконтов фактор преди данъци, който отразява текущите пазарни условия и оценки на времевата стойност на парите и рисковете специфични за съответния актив. Загубите от обезценка се отчитат в отчета за доходите, освен ако за дадения актив не е формиран преоценъчен резерв. Тогава обезценката се третира като намаление на този резерв, освен ако тя не надхвърля неговия размер, и надвишението се включва като разход в отчета за доходите.

Нематериални активи

Нематериалните активи са представени във финансовия отчет по себестойност, намалена с натрупаната амортизация. В техния състав са включени лицензи за програмни продукти, използвани в Дружеството.

В Дружеството се прилага линеен метод на амортизация на нематериалните активи при определен полезен живот от 5 г.

Балансовата стойност на нематериалните активи подлежи на преглед за обезценка, когато са налице събития, или промени в обстоятелствата, които посочват, че балансовата стойност би могла да надвишава възстановимата им стойност. Тази обезценка се включва като разход в отчета за доходите.

Материални запаси

Материалните запаси са оценени по по-ниската от: себестойност и нетна реализируема стойност.

Разходите, които се извършват, за да доведат даден продукт в неговото настоящо състояние и местонахождение, се включват в цената на придобиване (себестойността), както следва:

- суровини и материали в готов вид – всички доставни разходи, които включват покупна цена, вносни мита и такси, транспортни разходи, невъзстановяеми данъци и други разходи, които допринасят за приваждане на материалите в готов за тяхното използване вид;

- готова продукция и незавършено производство – преките разходи на материали и труд и принадлежаща се част от производствените непреки разходи при нормално натоварен капацитет на производствените мощности, с изключение на административните разходи, курсовите разлики и разходите по привлечени финансови ресурси.

При употребата (продажбата) на материалните запаси се използва методът на средно-претеглената цена (себестойност).

Разпределението на постоянните общопроизводствени разходи в себестойността на готовата продукция се извършва на база количество произведена готова продукция.

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанска дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за продажба.

Търговски и други вземания

Търговските вземания се представят и отчитат по стойността на оригинално издадената фактура (себестойност), намалена с размера на обезценката за несъбираеми суми. Приблизителната оценка за загуби от съмнителни и несъбираеми вземания се прави, когато за събираемостта на цялата сума или на част от нея съществува висока несигурност. Несъбираемите вземания се изписват, когато се установят правните основания за това.

Пари и парични еквиваленти

Паричните средства включват касовите наличности, разплащателните сметки и краткосрочните депозити в банки, чийто оригинален матуриет е по-малък от 3 месеца.

За целите на изготвянето на отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);

- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи се посочва на ред други постъпления/плащания, нетно от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на Дружеството за съответния период (месец).

- трайно блокираните парични средства се представят на лицевата страна на баланса като част от паричните средства и еквиваленти, но не се включват като част от тях при изготвянето на отчета за паричните потоци.

Задължения към доставчици и други задължения

Задълженията към доставчици и другите текущи задължения се отчитат по стойността на оригиналните фактури (себестойност), която се приема за справедливата стойност на сделката, която ще бъде изплатена в бъдеще срещу получените стоки и услуги.

Лихвоносни заеми и други привлечени финансови ресурси

Всички заеми и други привлечени финансови ресурси се признават по себестойност (номинална сума), която се приема за справедлива стойност на полученото по сделката, нетно от преките разходи, свързани с тези заеми и привлечени ресурси. След първоначалното признаване, лихвоносните заеми и други привлечени ресурси, са последващо оценени по амортизируема стойност, определена чрез прилагане на метода на ефективната лихва. Амортизируемата стойност е изчислена като са взети предвид всички видове такси, комисионни и други разходи, вкл. дисконт или премия, асоциирани с тези заеми. Печалбите и загубите се признават в отчета за доходите като финансови приходи или разходи през периода на амортизация, както и когато задълженията се отпишат или обезценят.

Пенсионни и други задължения към персонала по социалното и трудово законодателство

Трудовите и осигурителни отношения с работниците и служителите в Дружеството се основават на разпоредбите на Кодекса на труда (КТ), на разпоредбите на действащото осигурително законодателство.

Основно задължение на работодателя е да извършва задължително осигуряване на наетия персонал за пенсионно, здравно и срещу безработица осигуряване.

Размерите на осигурителните вноски се утвърждават конкретно със Закона за бюджета на ДОО за съответната година. Вноските се разпределят между работодателя и осигуреното лице в съотношение, което се променя ежегодно и е определено с осигурителния кодекс. Общият размер на вноската за задължително държавно обществено осигуряване, за безработица и за здравно осигуряване за 2007г. възлиза на 33.9 %, разпределена в съотношение работодател/осигурени лица 65 : 35.

Към Дружеството няма създаден и функциониращ частен доброволен осигурителен фонд.

Осигурителните и пенсионни планове, прилагани от Дружеството в качеството му на работодател, се основават на българското законодателство и са планове с дефинирани вноски.

Съгласно разпоредбите на Кодекса на труда, работодателят има задължение да изплати при прекратяване на трудовия договор обезщетения за:

- неспазено предизвестие – 1 брутно месечно трудово възнаграждение;
- при пенсиониране – работодателят изплаща обезщетение на работник или служител, работил при един и същ работодател през последните години от трудовия му стаж, както следва:
  - при трудов стаж до 10 години - 2 брутни месечни трудови възнаграждения;
  - при трудов стаж над 10 години – 6 брутни месечни трудови възнаграждения;

След изплащането на посочените обезщетения за работодателя не произтичат други задължения към работниците и служителите.

Също така към датата на всеки финансов отчет Дружеството прави оценка на сумата на очакваните разходи по натрупващите се компенсируеми отпуски, която се очаква да бъде изплатена като резултат от неизползваното право на нагрупан отпуск. В оценката се включва приблизителната преценка в недисконтиран размер на разходите за самите възнаграждения и на разходите за вноски по задължителното обществено осигуряване, които работодателят дължи върху тези суми.

Към датата на издаване на настоящия финансов отчет, Дружеството не е назначило актюери, които са издали доклад с техните изчисления относно дългосрочните му задължения към персонала за обезщетения при пенсиониране към датата на баланса поради несъществен характер на този вид задължение и несигурността за неговото реализиране в бъдеще.

Акционерен капитал и резерви

ЯВОР АД е акционерно дружество и е задължено да регистрира в Търговския регистър определен размер на акционерен капитал, който да служи като обезпечение на вземанията на кредиторите на Дружеството. Акционерите отговарят за задълженията на Дружеството до размера на своето акционерно участие в капитала и могат да претендират връщане на това участие само при производство по ликвидация или несъстоятелност.

Преоценъчният резерв е формиран от положителната разлика между инфлираната балансова стойност на имотите, машините и оборудването и техните справедливи стойности към датата на извършване на преоценката. Ефектът на отсрочените данъци върху преоценъчния резерв е отразен директно за сметка на този резерв. Преоценъчният резерв се прехвърля към натрупани печалби, когато активите са напълно амортизирани, извадени от употреба или е пренесен в облагаемата печалба по реда на по-високи счетоводни амортизационни квоти, отнасящи се до участието на преоценъчния резерв в счетоводната амортизируема стойност.

Данъци върху печалбата

Текущите данъци върху печалбата се определят в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство – Закона за корпоративното подоходно облагане. Номиналната данъчна ставка за 2007г. е 10% (2006г. – 15%).

Отсрочените данъци се определят чрез прилагане на балансовия пасивен метод за всички временни разлики към датата на финансовия отчет, които съществуват между балансовите стойности и данъчните основи на отделните активи и пасиви.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за всички облагаеми временни разлики, с изключение на тези, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Отсрочените данъчни активи се признават за всички намаляеми временни разлики и за неизползваните данъчни загуби до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да бъде генерирана в бъдеще достатъчна облагаема печалба или да се проявят облагаеми временни разлики, от които да могат да се приспаднат тези намаляеми разлики, с изключение на разликите, породили се от признаването на актив или пасив, който към датата на стопанската операция не е повлиял върху счетоводната и данъчната печалба/(загуба).

Балансовата стойност на всички отсрочени данъчни активи се преглеждат на всяка дата на финансовия отчет и се редуцират до степента, до която е вероятно те да се проявят обратно и да се генерира достатъчно облагаема печалба или проявяващи се през същия период облагаеми временни разлики, с които те да могат да бъдат приспаднати или компенсирани.

Отсрочените данъци, свързани с обекти, които са отчетени директно в собствения капитал или друга балансова позиция, също се отчитат директно към съответния капиталов компонент или балансовата позиция.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се оценяват на база данъчните ставки, които се очаква да се прилагат за периода, през който активите ще се реализират, а пасивите ще се уредят (погасят), на база данъчните закони, които са в сила или в голяма степен на сигурност се очаква да са в сила. Приложената номинална данъчна ставка за 2007г. е 10% (2006г.-15%).